

Stap voor stap wordt softdrugsbeleid strenger

Het softdrugsbeleid wordt strenger. Minister Donner (CDA) was daar al mee begonnen. Zijn opvolger en partijgenoot Hirsch Ballin gaat ermee door.

**Door onze redacteur
JOS VERLAAN**

ROTTERDAM, 31 MAART. Toenmalig Tweede Kamerlid Albayrak (PvdA) realiseerde het zich meteen na de verkiezingen van vorig jaar november: legalisering van wietteelt was van de baan. Het CDA was opnieuw de grootste partij. Zelfs mét de PvdA in een nieuw kabinet zou daarover met de christen-democraten geen overeenstemming te bereiken zijn, liet ze zich ontvallen.

Albayrak was sinds 2005 de belangrijkste politieke pleitbezorger voor legalisering van wietteelt. Tegen de zin van toenmalig minister Donner (Justitie, CDA). Maar met steun van veel burgemeesters in grensgemeenten en, eind 2005, een meerderheid in de Tweede Kamer. Want een door Albayrak georganiseerd gelegenheidsverbond van D66, PvdA en VVD steunde plannen van de Maastrichtse burgemeester Leers, partijgenoot van Donner, om de drugsoverlast tegen te gaan. Hij wilde de wietaanvoer voor coffeeshops reguleren. Het moest de criminelen de pas afsnijden van wie coffeeshophouders nu afhankelijk zijn.

Maar het gelegenheidsverbond sneuvelde. In juni 2006 trok de VVD haar steun in. Daar had Donner zelf nog subtiel de hand in. Hij

mobiliseerde zijn ambtsgenoten in Duitsland en België tegen de plannen en lokte in Brussel de schriftelijke bevestiging van de Europese Commissie uit dat legalisering van wiet tegen internationale regelgeving is. Alleen kleinschalige productie voor eigen gebruik mag van Europa. De Maastrichtse coffeeshops hebben een jaarlijkse afzet van 80.000 kilo wiet, 80.000 plantjes, drie voetbalvelden vol, rekende Donner voor. Hoezo kleinschalig? Hij was wel bereid tot aanpassing van het softdrugsbeleid, maar dan alleen als het repressiever zou worden.

In het regeerakkoord staat dat er „geen experimenten” komen. Grootschalige wietteelt wordt bestreden. Versoepeling van het Nederlandse softdrugsbeleid is daarmee van de baan. Het wetsvoorstel

dat het makkelijker moet maken om drugspannen te sluiten, is daar een voorbeeld van, net als de plannen om coffeeshops in de buurt van scholen te sluiten.

Legalisering, of zelfs maar een voorzichtig experiment daarmee, was voor Donner alleen bespreekbaar als uiterst middel – als de aanpak van drugscriminaliteit en overlast zó succesvol is dat coffeeshops niet meer aan hun voorraden komen, zo zei hij vorig jaar. En als hij voor die tijd gedwongen zou worden wietteelt te legaliseren, dan moest de Kamer op zoek naar een ander soort minister, zei hij. „Uit de penoze waarschijnlijk”, voegde hij eraan toe.

Donners opvolger Hirsch Ballin (ook CDA) zet de lijn door. Dat bleek eerder dit jaar al uit een evaluatie van een drugsproject in Ven-

lo. Ook dat project is vooral gericht op repressie en het in kaart brengen van de criminele netwerken in het lokale wietcircuit. Het vermoeden van zulke criminele verwevenheid rees anderhalf jaar ook al. Het overgrote deel van de cannabisondernemers in de twee belangrijkste coffeeshopsteden, Amsterdam en Venlo, heeft een strafblad, zo bleek uit onderzoek van het bureau Intraval in opdracht van Justitie. In Venlo gold dat voor 83 procent van de ondernemers, in Amsterdam 78 procent. De delicten varieerden van drugshandel, verboden wapenbezit en ernstige geweldsmisdrijven tot vermogensdelicten.

Volgens de onderzoekers gaat het om ondernemers die „zich niet veel gelegen laten liggen aan de rechtsregels”. Op de vraag of cof-

feeshophouders in de greep zijn van goed georganiseerde criminele netwerken, kon bij gebrek aan politiegegevens geen antwoord komen. Want de opsporing van softdrugshandel heeft volgens de onderzoekers lage prioriteit.

Dat is inmiddels anders, blijkt uit een brief van Hirsch Ballin over het Venlose experiment. Het OM in Roermond heeft relaties in kaart gebracht tussen de Venlose cannabisbranche en de georganiseerde misdaad.

Hirsch Ballin neemt ook het initiatief over van Donner om buitenlanders uit shops te weren. Alleen klanten die bewijzen in Nederland te wonen, mogen hun joint dan nog in coffeeshops kopen. Maastricht mag als eerste gemeente dergelijke verboden opleggen. Dat heeft Leers wel bereikt.